

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการเกษตรของเกษตรกรรุ่นใหม่

Factors Affecting Agricultural Success of Young Smart Farmers

สุรเดช สดคมขำ^{1*} ภัคพงศ์ ปวงสุข¹ และ ปิยะนารถ จันทร์เล็ก¹
Suradej Sodkhomkham^{1*}, Pakkapong Pounsuk¹
and Piyanard Junlek¹

Received: 11 June 2023

Revised: 22 August 2023

Accepted: 24 October 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการเกษตรของเกษตรกรรุ่นใหม่กับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็
ต้นแบบ จำนวน 63 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรรุ่นใหม่ส่วนใหญ่เป็น
ผู้ชาย อายุระหว่าง 40-49 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อปี 100,000-200,000 บาท และมี
ประสบการณ์การทำเกษตร 1-10 ปี มีการถือครองที่ดิน (โฉนดที่ดิน) จำนวน 1-40 ไร่ และใช้แหล่งเงินทุน
ของตนเองทำเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (วิสาหกิจชุมชน) รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งบุคคล
ระดับปานกลาง ภาพรวมการรับข้อมูลแบบสื่อกลุ่มจากแหล่งข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศระดับมากผ่าน
ช่องทางสมาร์ทโฟน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ กับความต้องการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จของ
เกษตรกรรุ่นใหม่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร โดยมีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับการมีความรู้ในเรื่องที่ทำ
อยู่ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมในระดับ
ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกรในระดับปานกลางอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในส่วนของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์แปรผันตาม

¹ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

¹Department of Agricultural Education, Faculty of Industrial Education and Technology, King Mongkut's Institute of Technology
Ladkrabang, Bangkok, Thailand 10520

*ผู้พิมพ์ประสานงาน (Corresponding author) e-mail: sodkhomkham.32@gmail.com

กันกับการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด การมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค และการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ความสำเร็จ การเกษตร เกษตรกรรุ่นใหม่

ABSTRACT

A study of factors affecting agricultural success of 63 young smart farmers. Data were gathered through the use of questionnaires, and percentages, means, standard deviations, and correlation coefficients were used in the analysis. According to the study's findings, the majority of them are male, between the ages of 40 and 49, have a bachelor's degree, and make an average income of 100,000 to 200,000 baht per year. They have 1–10 years of expertise farming on 1–40 rai of their own land (land title deed), together with the necessary financial resources. The majority of them participate in organizations/groups (community enterprise) and get their information from a variety of personal sources with moderate level. Overall, high level information technology resources were used to deliver information via group media to smartphone users. The relationships between various factors and needs to develop for the success of the young smart farmers and membership in a group/organization varied accordingly with the knowledge of the subject at hand at a low level with a statistical significance level at 0.05. Also, this various occurred to a low level of responsibility for the society and environment with a statistical significance level at 0.05, Likewise, it also happened to a moderate level of pride to be a farmer with a statistical significance level at 0.01. In term of informed young smart farmers were inversely correlated with having a high level of informed decision making with a statistical significance level at 0.01. Likewise, this happened to a moderate level of yield management and marketing, the awareness of quality product and safety of consumers, and the responsibility for the society and environment with a statistical significance level at 0.01, and a moderate level of pride to be a farmer with a statistical significance level at 0.05.

Keywords: Success; Agriculture; Young Smart Farmer

บทนำ

การเกษตรมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มาอย่างช้านานตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ ต่อมาได้รู้จักในเรื่องของการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะประเทศไทยการเกษตรถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะในทุกภูมิภาคของประเทศ ประชาชนส่วนใหญ่ยึดอาชีพทางการเกษตรสร้างรายได้ ตั้งแต่การผลิตอาหารบริโภคภายในครัวเรือนตลอดจนถึงการจำหน่าย [1] ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ of อาชีพทางการเกษตรมากขึ้น จึงมาทำการเกษตรอยู่บนที่ทำกินของตนเอง ส่งผลให้คนรุ่นใหม่เหล่านี้เป็นกำลัง

สำคัญในการขับเคลื่อน ทำให้หน่วยงานของรัฐอย่างกรมส่งเสริมการเกษตรเห็นความสำคัญและได้มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรรุ่นใหม่ [2]

เกษตรกรรุ่นใหม่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เพราะได้มีการทำเกษตรอย่างมีระบบ ด้วยกระบวนการหลัก ความคิดและการสร้างการตลาดที่มีระบบแบบแผน ช่วยส่งเสริมในเรื่องของการมีรายได้แบบยั่งยืนพึ่งพาด้วยตัวเอง [3] ในเรื่องของการทำตลาดที่มีสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็ง ผลิตสินค้าทางการเกษตรที่เรียกว่าตลาดนำการผลิตได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้สามารถพัฒนาสินค้าทางการเกษตรให้มีคุณภาพส่งจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ [4]

ภาครัฐได้วางยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรที่ถูกกำหนดอยู่ในยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักที่ 3 “ยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันอย่างยั่งยืน” ที่มีหลักการของแนวคิด “สมาร์ทฟาร์ม” คือ ยกระดับการพัฒนาเกษตรกรรมใน 4 ด้านที่สำคัญได้แก่ 1) การลดต้นทุนในกระบวนการผลิต 2) การเพิ่มคุณภาพมาตรฐานการผลิตและมาตรฐานสินค้า 3) การลดความเสี่ยงในภาคเกษตรซึ่งเกิดจากการระบาดของศัตรูพืชและจากภัยธรรมชาติ 4) การจัดการและส่งผ่านความรู้ [1] โดยปัจจุบันนี้ความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่อย่างยั่งยืนยังมีจำนวนไม่มากและเป็นประเด็นที่น่าศึกษาว่าการทำเกษตรให้ประสบผลสำเร็จต้องดำเนินการในด้านใดบ้าง เพราะยังมีเกษตรกรรุ่นใหม่ในหลายพื้นที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่ พบว่ามีปัจจัยที่นำศึกษาอยู่ทั้งหมด 3 ด้าน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและปัจจัยด้านเทคโนโลยี

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการทำเกษตรของเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Young Smart Farmer เพื่อให้ผู้สนใจทำอาชีพทางการเกษตร หรือคนรุ่นใหม่ที่ต้องการมาประกอบอาชีพทางการเกษตรได้มีแนวทางการทำเกษตรอย่างมีระบบ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจก่อนลงมือทำการเกษตรเพื่อลดการขาดทุนและการสิ้นเปลืองเวลา สามารถพัฒนาการทำเกษตรกรรมบนพื้นที่ของตนเองให้เกิดเป็นรายได้ที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

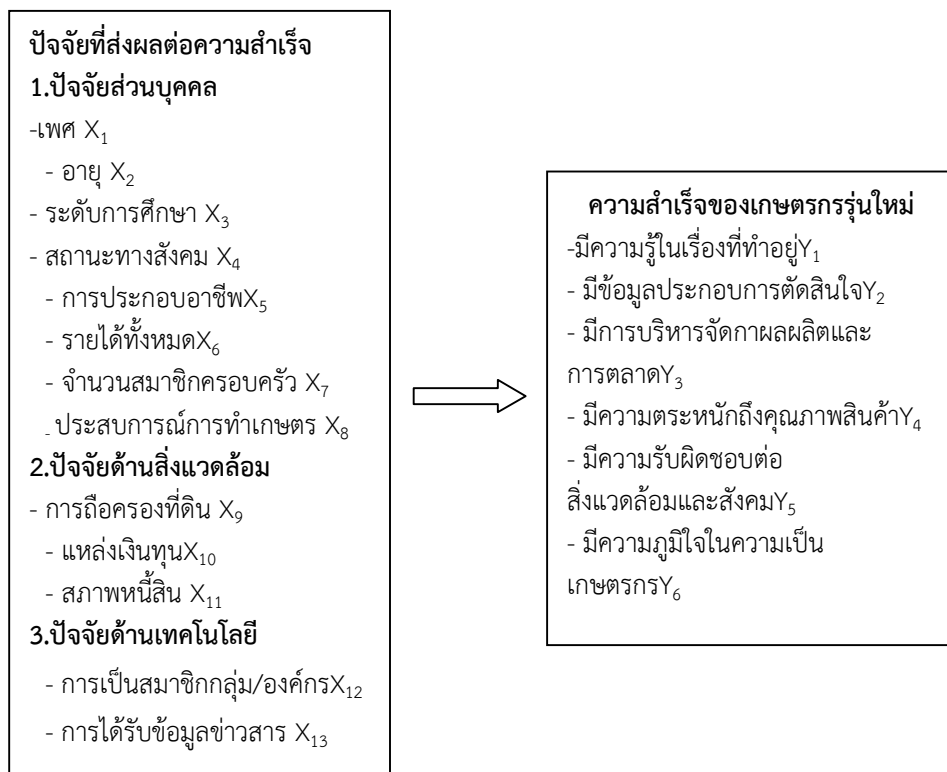
1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านเทคโนโลยี

กับความสำเร็จความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการเกษตรของเกษตรกรรุ่นใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Young Smart Farmer ทั่วประเทศจำนวน 77 คน ที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้รวบรวมข้อมูลประจำปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นเกษตรกรต้นแบบที่ยังไม่ได้จำแนกตามประเภทการทำเกษตร ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครซีและมอร์แกนได้จำนวน 63 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) และคำนวณหาค่าสัดส่วนตามประเภทการทำเกษตรและทำการจับฉลาก (Lottery method) ได้ดังนี้ 1) เกษตรผสมผสาน 19 คน 2) ข้าว 4 คน 3) ผัก 12 คน 4) ไม้ผล 12 คน 5) ปศุสัตว์ 6 คน และ 6) อื่นๆ 10 คน รวม 63 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน Young Smart Farmer

ประเภทการทำเกษตร	จำนวน/ ประชากร	จำนวน/ประชากรกลุ่ม ตัวอย่าง
1) เกษตรผสมผสาน	22	19
2) ข้าว	5	4
3) ผัก	15	12
4) ไม้ผล	15	12
5) ปศุสัตว์	7	6
6) อื่นๆ (การผลิตก้อนเชื้อเห็ดและการแปรรูป , การแปรรูปข้าวอินทรีย์ , การขยายสารชีวภัณฑ์)	13	10
รวม	77	63

ที่มา กรมส่งเสริมการเกษตร [5]

2. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามปลายปิดที่ประกอบไปด้วย 2 ตอน คือตอนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรและตอนที่ 2 คุณสมบัติของ Young Smart Farmer สำคัญที่สุด ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามและหาคุณภาพโดยเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องและความครอบคลุมของคำถาม (IOC) เป็นรายชื่อ พบว่าค่า IOC ของทุกข้อมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องและตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลความต้องการการพัฒนาความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่ นำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปแปลผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ [6]

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความสำเร็จทางการเกษตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความสำเร็จทางการเกษตรอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความสำเร็จทางการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความสำเร็จทางการเกษตรอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความสำเร็จทางการเกษตรอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและปัจจัยด้านเทคโนโลยีกับความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และแปลผล

ค่า r ตามเกณฑ์ของ Davis's Descriptors โดยค่า r จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ [7]

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความหมาย
0.70 หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.50-0.69	มีความสัมพันธ์สูง
0.30-0.49	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.10-0.29	มีความสัมพันธ์ต่ำ
0.01-0.09	แทบจะไม่มีความสัมพันธ์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่ พบว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ 71.40 และเป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 28.60 และส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.20 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 55.60 และไม่มีตำแหน่งทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 77.80 พร้อมทั้งยึดการทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 96.80 และมีรายได้เฉลี่ยต่อปีส่วนใหญ่อยู่ที่ 100,000-200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.50 และมีสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำเกษตร 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.60

2. ผลการศึกษาปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการทำการเกษตรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่ พบว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินจำนวน 1-40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 89.20 โดยลักษณะการถือครองที่ดินเป็นโฉนดที่ดินคิดเป็นร้อยละ 76.20 นอกจากนี้ยังพบว่าส่วนใหญ่ใช้แหล่งเงินทุนของตนเองในการทำการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 49.20 และส่วนใหญ่มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 60.30 โดยจำนวนหนี้สินอยู่ที่ 50,000-500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.40

3. ผลการศึกษาปัจจัยด้านเทคโนโลยีในการทำการเกษตรที่ส่งผลต่อความสำเร็จ พบว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร คิดเป็นร้อยละ 88.90 และเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร คิดเป็นเพียงร้อยละ 11.10 โดยเป็นประเภทสมาชิกวิสาหกิจชุมชนคิดเป็นร้อยละ 46.00 และภาพรวมการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นแหล่งส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.93, S.D. = 0.87) และภาพรวมการรับข้อมูลแบบสื่อกลุ่มอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67, S.D. = 0.87) ซึ่งมีภาพรวมการรับข้อมูลแหล่งเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.75, S.D. = 0.85) โดยการรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสมาร์ทโฟนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.98)

4. คุณสมบัติพื้นฐานของความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่

4.1 การมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่

ตารางที่ 2 แสดงประเด็นมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่

ประเด็นด้านการมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
ความรู้เรื่องของการผลิต	4.06	0.69	มาก	1
ความรู้เรื่องของการเก็บเกี่ยว/การเพิ่มมูลค่าสินค้า	4.05	0.70	มาก	2
ความรู้เรื่องของการจัดการด้านการตลาด	3.84	0.90	มาก	4
ความรู้เรื่องของการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ	3.94	0.87	มาก	3
ภาพรวมด้านมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่	3.97	0.67	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมด้านการมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ของเกษตรกรรุ่นใหม่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นการมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ในระดับมาก ทั้งหมด 4 รายการ โดยการมีความรู้ในเรื่องของการผลิตมีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.06, S.D.= 0.69)

4.2 มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ตารางที่ 3 แสดงประเด็นการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ประเด็นการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรทั้งหมดได้จาก				
เจ้าหน้าที่	3.68	0.98	มาก	3
อินเทอร์เน็ต	4.27	0.82	มาก	2
Tablet	3.03	1.34	ปานกลาง	4
โทรศัพท์มือถือ(Smartphone)	4.38	0.75	มาก	1
ภาพรวมด้านความสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล	3.84	0.69	มาก	
มีการบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการบริหารจัดการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	3.86	0.89	มาก	4
มีการบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนในการเพิ่มมูลค่าสินค้าที่ผลิต	3.92	0.84	มาก	3
มีการนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาในเรื่องของการทำตลาด	3.98	0.79	มาก	2
มีการใช้ข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายให้กว้างขึ้น	4.05	0.81	มาก	1
ภาพรวมด้านการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ	3.93	0.69	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่าภาพรวมด้านความสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรทั้งหมดได้จากแหล่งต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.84, S.D. = 0.69) โดยสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้จากเจ้าหน้าที่รัฐ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ทั้ง 3 รายการ อยู่ในระดับมาก ส่วนการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้จาก Tablet อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากโทรศัพท์มือถือ (Smartphone) มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.75)

ภาพรวมด้านการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจของเกษตรกรรุ่นใหม่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = 0.69) ประเด็นการมีข้อมูลอยู่ในระดับมาก ทั้งหมด 4 รายการ โดยการใช้ข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายให้กว้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยระดับมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = 0.81)

4.3 มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด

ตารางที่ 4 แสดงประเด็นการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด

ประเด็นการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1) มีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต เช่น วัตถุดิบ เคมีภัณฑ์ แรงงานและทุน ฯลฯ	3.90	0.92	มาก	4
2) มีความสามารถในการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดให้มีความหลากหลาย เช่น การซื้อขายล่วงหน้า การสร้างเครือข่าย	3.86	0.93	มาก	5
3) มีการจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Zero Waste Management)	3.90	0.97	มาก	4
4) มีการจัดการในเรื่องของการผลิตที่สามารถลดต้นทุนได้ดีกว่าการจัดการในแบบเดิม	4.02	0.88	มาก	2
5) มีความสามารถในการจัดการผลผลิตให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	3.95	0.85	มาก	3
6) มีการจัดการผลผลิตได้ตั้งแต่การปลูก/การดูแลผลผลิตให้ดี/การเก็บเกี่ยวที่ได้มาตรฐาน	4.03	0.84	มาก	1
ภาพรวมด้านการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด	3.94	0.77	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่าภาพรวมด้านการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาดของเกษตรกรรุ่นใหม่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = 0.77) ประเด็นการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาดอยู่ในระดับมากทั้ง 6 รายการ โดยการจัดการผลผลิตได้ตั้งแต่การปลูก/การดูแลผลผลิตให้ดี/การเก็บเกี่ยวที่ได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.84)

4.4 มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค

ตารางที่ 5 แสดงประเด็นการมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค

ประเด็นการมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1) มีความตระหนักในเรื่องของมาตรฐานสินค้า				
- GAP	4.00	1.17	มาก	2
- GMP	3.25	1.37	ปานกลาง	3
- เกษตรอินทรีย์	4.10	0.94	มาก	1
ภาพรวมด้านความตระหนักในเรื่องของมาตรฐานสินค้า	3.78	0.92	มาก	
2) ได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยกับผู้บริโภค				
- GAP	3.98	1.18	มาก	2
- GMP	3.37	1.32	ปานกลาง	3
- เกษตรอินทรีย์	4.06	1.06	มาก	1
ภาพรวมด้านการได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยกับผู้บริโภค	3.80	0.98	มาก	
3) มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ	4.19	0.93	มาก	1
4) มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับการผลิต การแปรรูปที่ได้มาตรฐานความปลอดภัย	3.98	0.95	มาก	2
5) มีกระบวนการผลิตที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.19	0.84	มาก	1
ภาพรวมด้านความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค	3.99	0.75	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่าภาพรวมด้านความตระหนักในเรื่องของมาตรฐานสินค้าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.78, S.D. = 0.92) ประเด็นความตระหนักในเรื่องของมาตรฐานสินค้าอยู่ในระดับมาก 2 รายการ และระดับปานกลาง 1 รายการ โดยการมีความตระหนักในเรื่องของมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.94)

ภาพรวมการได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยกับผู้บริโภคอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.98) ประเด็นการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยกับผู้บริโภคระดับมากมี 2 รายการ และระดับปานกลางมี 1 รายการ โดยการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัยกับผู้บริโภค มาตรฐานเกษตรอินทรีย์อยู่ในระดับมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 1.06)

ภาพรวมการมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภคอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = 0.75) ประเด็นมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภคอยู่ในระดับมากทั้งหมด 3 รายการ โดยมีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์หรือมาตรฐานอื่นๆ ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.93) และมีกระบวนการผลิตที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.84)

4.5 มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

ตารางที่ 6 แสดงประเด็นการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

ประเด็นการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ ที่
1) มีปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy)	4.37	0.74	มาก	1
2) มีการแปรรูปที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ปล่อยของเสีย มีการควบคุมโรคและสภาพแวดล้อมต่างๆ	4.35	0.69	มาก	2
3) มีการควบคุมในเรื่องของการทำตลาดที่ใช้บรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุต่างๆ ที่ห่วงใยสิ่งแวดล้อม	4.00	0.84	มาก	5
4) มีการสร้างสังคมเครือข่ายเพื่อช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.03	0.91	มาก	4
5) การมีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.90	มาก	3
ภาพรวมการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม	4.17	0.70	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่าภาพรวมความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.70) ประเด็นมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมทั้งหมด 5 รายการอยู่ในระดับมาก โดยการมีปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy) มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.74)

2.6 มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

ตารางที่ 7 แสดงประเด็นการมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

ประเด็นการมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ ที่
1) มีความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพทางการเกษตร	4.63	0.63	มากที่สุด	2
2) มีความเชื่อมั่นว่าอาชีพทางการเกษตรสามารถช่วยสังคมและประเทศสร้างให้เข้มแข็งได้	4.57	0.73	มากที่สุด	5
3) มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตร	4.59	0.81	มากที่สุด	4
4) มีความสุขและพึงพอใจในการประกอบอาชีพการเกษตร	4.54	0.82	มากที่สุด	6
5) การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	4.75	0.59	มากที่สุด	1
6) มีความรักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป	4.62	0.70	มากที่สุด	3
ภาพรวมมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร	4.61	0.62	มากที่สุด	

จากตารางที่ 7 พบว่าภาพรวมการมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.62) ประเด็นด้านการมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร ทั้งหมด 6 รายการ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เป็นอันดับ 1 ($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.59)

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านเทคโนโลยี กับความสำเร็จความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่

ตัวแปรความหมาย ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

1.ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ X_1

- อายุ X_2

- ระดับการศึกษา X_3

- สถานะทางสังคม X_4

- การประกอบอาชีพ X_5

- รายได้ทั้งหมด X_6

- จำนวนสมาชิกครอบครัว X_7

- ประสบการณ์การทำเกษตร X_8

2.ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

- การถือครองที่ดิน X_9

- แหล่งเงินทุน X_{10}

- สภาพหนี้สิน X_{11}

3.ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

- การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร X_{12}

- การได้รับข้อมูลข่าวสาร X_{13}

ความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่

- มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ Y_1

- มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ Y_2

- มีการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด Y_3

- มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า Y_4

- มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม Y_5

- มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร Y_6

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านเทคโนโลยีกับความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่

ความต้องการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่													
ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃
X ₁	1												
X ₂	-0.19	1											
X ₃	0.01	-0.00	1										
X ₄	0.08	0.18	-0.13	1									
X ₅	-0.08	0.11	-0.02	0.09	1								
X ₆	0.05	-0.30*	0.13	-0.12	0.09	1							
X ₇	-0.12	-0.03	-0.28*	-0.12	0.09	-0.02	1						
X ₈	-0.20	0.37**	-0.07	0.14	0.01	-0.07	-0.08	1					
X ₉	0.10	-0.10	0.21	-0.10	0.02	0.29*	-0.10	0.07	1				
X ₁₀	-0.05	0.11	-0.20	0.13	-0.03	-0.06	0.04	0.13	0.02	1			
X ₁₁	-0.06	0.17	-0.14	0.12	0.22	-0.07	-0.02	0.17	0.04	0.68**	1		
X ₁₂	0.00	0.04	0.06	0.06	0.51**	0.25	-0.24	0.25	0.14	-0.05	0.02	1	
X ₁₃	0.14	-0.14	-0.05	0.03	-0.23	0.12	-0.07	0.41**	0.05	0.09	-0.01	0.10	1
Y ₁	0.00	0.01	-0.12	-0.06	-0.00	0.14	-0.20	0.13	-0.29*	-0.01	-0.14	0.28*	0.19
Y ₂	0.03	-0.18	0.00	-0.14	-0.07	0.18	-0.12	0.23	-0.24*	-0.04	-0.23	0.13	0.56**
Y ₃	-0.05	-0.00	-0.09	-0.04	-0.07	0.08	-0.14	0.22	-0.33**	-0.14	-0.19	0.20	0.38**
Y ₄	0.00	-0.00	-0.02	0.06	-0.10	0.05	-0.26*	0.18	-0.22	-0.19	-0.25*	0.15	0.37**
Y ₅	0.13	0.01	-0.21	0.08	-0.08	0.09	-0.21	0.19	-0.25*	0.05	-0.03	0.26*	0.41**
Y ₆	-0.03	-0.13	-0.08	0.05	0.01	0.22	-0.28*	0.14	0.07	-0.02	-0.16	0.38**	0.32*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและปัจจัยด้านเทคโนโลยีกับความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่ พบว่าการมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ (Y₁) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (X₁₂) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.28$, $p < 0.05$)

การมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (Y₂) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X₁₃) ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.56$, $p < 0.01$)

การบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด (Y₃) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X₁₃) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.38$, $p < 0.01$)

การมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค (Y₄) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X₁₃) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.37$, $p < 0.01$)

การมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Y₅) มีความสัมพันธ์ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (X₁₂) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.26$, $p < 0.05$)

และการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Y_5) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X_{13}) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.41, p < 0.01$)

การมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (Y_6) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (X_{12}) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.38, p < 0.01$) และการมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (Y_6) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสาร (X_{13}) ในระดับปานกลางที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = 0.32, p < 0.05$)

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่

ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าจำนวนสมาชิกครอบครัว (X_7) มีความสัมพันธ์ที่ผกผันกับการมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า (Y_4) ในระดับต่ำที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = -0.26, p < 0.05$) และมีความสัมพันธ์ที่ผกผันกับการมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (Y_6) ในระดับต่ำที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = -0.28, p < 0.05$) กล่าวคือจำนวนสมาชิกครอบครัวไม่ส่งผลต่อความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า (Y_4) และความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (Y_6) ทั้งนี้สอดคล้องกับ Kotler [8] ได้กล่าวไว้ว่าขนาดของครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เนื่องจากขนาดของครอบครัวที่แตกต่างกันย่อมมีความต้องการและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิตและบริการต่างๆแตกต่างกันตามความเหมาะสม แต่ไม่ส่งผลต่อความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าการถือครองที่ดิน (X_9) มีความสัมพันธ์ที่ผกผันกับมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ (Y_1) ในระดับต่ำที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = -0.29, p < 0.05$) ผกผันกับการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (Y_2) ในระดับต่ำที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = -0.24, p < 0.05$) ผกผันกับการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด (Y_3) ในระดับปานกลางที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($r = -0.33, p < 0.05$) ผกผันกับการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Y_5) ในระดับต่ำที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = -0.25, p < 0.05$) นอกจากนี้สภาพหนี้สิน (X_{11}) มีความสัมพันธ์ที่ผกผันกับความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า (Y_4) ในระดับต่ำที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = -0.25, p < 0.05$) กล่าวคือการถือครองที่ดิน (X_9) ไม่ส่งผลต่อการมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ (Y_1) ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (Y_2) การบริหารจัดการการผลิตและการตลาด (Y_3) และการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Y_5) และสภาพหนี้สิน (X_{11}) ไม่มีผลต่อความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า (Y_4) ซึ่งสอดคล้องกับที่ นลทวรรณ มากหลาย [9] กล่าวถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำเกษตรกรรมมีดังนี้ 1) พื้นที่ถือครองการเกษตร เกษตรกรรุ่นใหม่ต้องมีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง 2) แรงงานเกษตรในครัวเรือนเพื่อทำการเกษตรมากกว่าที่จะจ้างแรงงานจากภายนอก 3) แหล่งทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนที่เข้าถึงได้

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีพบว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (X_{12}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ (Y_1) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.28, p < 0.05$) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Y_5) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.26, p < 0.05$) และมีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับการมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (Y_6) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.38, p < 0.01$) นอกจากนี้พบว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X_{13}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (Y_2) การบริหารจัดการการผลิตและการตลาด (Y_3) การมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค (Y_4) การมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Y_5) และการมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (Y_6) ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ ($r = 0.56, r = 0.38, r = 0.31, r = 0.42, p < 0.01$ และ $r =$

0.32, $p < 0.05$ ตามลำดับ) ทั้งนี้สอดคล้องกับพรวลัย เอี่ยมอาภรณ์ [10] กล่าวว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เหมาะสมผลสำเร็จต้องมีลักษณะสำคัญคือต้องมีภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของเครือข่าย ที่เกิดจากสมาชิกหรือชุมชนท้องถิ่นที่สมาชิกอาศัยอยู่หรือจากภายนอกชุมชน สมาชิกต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้สมาชิกมีเวทีสำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้และดำเนินงานทางการเกษตรได้อย่างสะดวก และมีการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อให้สมาชิกผ่านกระบวนการต่างๆเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม ที่เป็นทั้งความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ กับความต้องการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่ พบว่าการมีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ (Y_1) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (X_{12}) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.28$, $p < 0.05$) ที่เป็นเช่นนี้ นลทวรรณ มากหลาย [9] กล่าวว่าการพัฒนาไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ของเกษตรกรรุ่นใหม่ ในเรื่องของการเรียนรู้และการสื่อสารนั้นมีความสำคัญมาก และยังช่วยให้เกษตรกรมีใจเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่เป็นประโยชน์ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เป็นไปในทางเดียวกันกับการศึกษาของประวุฒิ ทัศนาลี และดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ [11] และฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และคณะ [12] ที่พบว่าการฝึกอบรมหรือการให้ความรู้ของสมาชิก/องค์กร มีเนื้อหาที่อบรมนำมาใช้ประกอบอาชีพได้น้อย ควรเน้นเนื้อหาที่สามารถนำมาใช้ประกอบอาชีพได้มากขึ้น

ในด้านการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (Y_2) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X_{13}) ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.56$, $p < 0.01$) และการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด (Y_3) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X_{13}) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.38$, $p < 0.01$) และการมีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค (Y_4) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X_{13}) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.37$, $p < 0.01$) ทั้งนี้เป็นไปตามที่ นลทวรรณ มากหลาย [9] และ มาลีรัตน์ โสอะอัน และคณะ [13] กล่าวว่าสอดคล้องกันว่าการฝึกอบรมและการจัดหลักสูตรการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ช่วยให้เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรได้ดีและสามารถเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รู้จักคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบได้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถรับได้จากแหล่งความรู้บนอินเทอร์เน็ต สังคมออนไลน์ ได้แก่ ไลน์ เฟสบุ๊ก การพูดคุยผ่านโทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อการเรียนรู้ในชุดวีดิทัศน์ ปรากฏการณ์และการศึกษาดูงานลักษณะของเครือข่ายที่ประสบผลสำเร็จ และเป็นไปในทางเดียวกันกับการศึกษาของโสภณภัทร สุนทรพันธ์ [14] และธนภูมิ เวียตตัน และคณะ [15] ที่พบว่าเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเกษตรด้านอื่นๆ และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทำเกษตรจากสื่อต่างๆอยู่เสมอ ทำให้เกษตรกรมีข้อมูลในการตัดสินใจและช่วยให้มีความรู้ในเรื่องของการทำเกษตรเป็นอย่างมาก พร้อมทั้งมีความใส่ใจในเรื่องของความปลอดภัยเพื่อผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานตามที่ตลาดกำหนดตั้งแต่มาตรฐาน GAP GMP และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ในด้านการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Y_5) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (X_{12}) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.26$, $p < 0.05$) และการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (Y_5) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (X_{13}) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.41$, $p < 0.01$) เป็นไปในทางเดียวกันกับการศึกษาของมนันยา นันทสาร และคณะ [16] ที่พบว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ควรลดปัจจัยการผลิตบางชนิดลง โดยศึกษาด้านการลดต้นทุนและการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อขนาดการผลิตเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการฟาร์ม เพื่อให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และการมี

ความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (Y_6) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร (X_{12}) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.38, p < 0.01$) และการมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร (Y_6) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสาร (X_{13}) ในระดับปานกลางที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($r = 0.32, p < 0.05$) ที่เป็นเช่นนี้ มั่นนยา นันทสาร และคณะ (2564) [16] กล่าวว่าเกษตรกรรุ่นใหม่ควรลดปัจจัยการผลิตบางชนิดลง โดยศึกษาด้านการลดต้นทุน และการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อขนาดการผลิตเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการ บริหารจัดการ ฟาร์มเพื่อให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เป็นไปในทางเดียวกันกับการศึกษาของเพชรลัย เอี่ยมอาภรณ์ [10] ที่พบว่า เกษตรกรรุ่นใหม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรต่างๆ เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้านการเกษตรจากแหล่งต่างๆ และการได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการผลิตพืช สัตว์ ประมง และมีด้านการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทำให้เกษตรกรรุ่นใหม่เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพพร้อมทั้งเกิดเพื่อนร่วมอุดมการณ์และเจตคติที่ดี

References

- [1] Ministry of Agriculture and Cooperatives. (2016). *Young Smart Farmer: The future and direction of the Thai agricultural sector*. Bangkok: National Office of Buddhism Press.
- [2] Chantajam, A. (2020). On the Move: A New Generation's Future Outside the Capital. *PSDS Journal of Development Studies*. 3(2), 58-79. (in Thai)
- [3] Phonsukkarn, S. & Jintanasirinurak, S. (2021). Factors for Success in Promoting and Developing Young Farmers. In *The 14th National & International Conference: Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021* (p. 588-596). 18 August, 2021, Bangkok, Thailand. (in Thai)
- [4] Audnoon, P., et al. (2020). Causal Factors Affecting the Development of Community Product Standards for the New Generation of Agricultural Network in 7 Upper Southern Provinces. *Journal of Rattana Bundit University*, 15(1), 86–103. (in Thai)
- [5] Ministry of Agriculture and Cooperatives. (2020). *Young Smart Farmer the Future and Direction of the Thai Agricultural Sector*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand. (in Thai)
- [6] Srisa-ard, B. (2017). *Introduction to Research*. 10th ed. Bangkok: Suweerivasarn Company Limited. (in Thai)
- [7] Pongpan, T. & Chatraphom, S. (2010). *Research Design*. 6th ed. Bangkok: Kasetsart University Press. (in Thai)
- [8] Kotler, P. (2000). *Marketing Management*. New Jersey: Prentice-Hall.
- [9] Marklai, N. (2014). *Guidelines for Young Smart Farmer Development in Rayong Province*. (Master thesis, Sukhothai Thammathirat Open University). (in Thai)
- [10] lamaporn, P. (2014). *Guidelines for Developing New Generation of Farmers under the Responsibility of the Office of Agricultural Extension and Development, Division 6 in Chiang Mai Province*. (Master thesis, Sukhothai Thammathirat Open University). (in Thai)

- [11] Tassamalee, P. & Thunmathiwat, D. P. (2019). Satisfaction of Young Smart Farmer towards the New Agricultural Entrepreneurs Training Course in Bangkok. *King Mongkut's Agricultural Journal*, 37(4), 627-634. (in Thai)
- [12] Suthamdee, C., et al. (2019). Approaches for Sustainable Capacity Enhancement for Young Farmers in Na Si Nuan Village, Mueang District, Chaiyaphum Province. *Research and Development Institute Journal of Chaiyaphum Rajabhat University*, 1(3), 33-45. (in Thai)
- [13] Sohon, M., et al. (2020). Guidelines for Extension and Development the Potential of Young Smart Farmers in Ranong Province. In *The 10th STOU National Research Conference* (p. 1583-1592). 27 November, 2020, Bangkok, Thailand. (in Thai)
- [14] Sunthonphan, S. (2009). *Farmer's Adoption of Organic Production Technology System of Mango Orchards in Phrao District, Chiang Mai*. (Master thesis, Maejo University). (in Thai)
- [15] Vaittan, T. et al. (2021). Adoption of Organic Agriculture of Mango Farmers, San Sai District, Chiang Mai Province. *Journal of Agricultural Production*, 3(3), 81-92. (in Thai)
- [16] Nantasarn, M. (2021). The Efficiency Measurement of Farm Productive of Young Farmers Maha Sarakham Province. *Prawarun Agricultural Journal*, 18(1), 95-103. (in Thai)